

Beskrivning till grustäcksplan för ett område inom Röbbäcks by i Umeå kommun.

Översikt

Planområdet är beläget strax söder om det område väster om Umåkers travbana för vilket grustäcksplan tidigare upprättats. Nuvarande förslag kan sägas utgöra en andra etapp i grustäcksplaneringen inom travbane-Röbbäcksområdet.

Nu aktuellt område angränsar i norr Röbbäck 24:4. Anledningen härtill redovisas längre fram. I öster och söder är gränserna givna dels genom befintlig väg fram till travbanan, dels genom sträckningen av den nyplanerade allmänna vägen mot Skravelsjö. Vid begränsningen i väster har hänsyn tagits till den framtida allmänna väg generalplanen redovisar och att en viss skyddszon är önskvärd.

Nuvarande förhållanden

Ungefär mitt i planområdet i norrsydlig riktning går på åsryggen en skogsbilväg från vilken marken sluttar såväl öster som väster ut. Betydande uttag har redan skett särskilt väster om skogsbilvägen där man i vissa fall kommit under höjden för nuvarande vägen mot travbanan. De fula sår som åstadkommit i naturen är endast delvis synliga då åsryggen skyddar mot insyn. Däremot är de täkter som upptagits mellan travbanevägen och skogsbilvägen synnerligen iögonfallande och förfulande i landskapsbilden.

Grundkartan

Kartan som ligger till grund för planen är upprättad fotogrammetriskt. Flygningen verkställdes omkring månadsskiftet april-maj 1963, och redovisade befintliga nivåkurvor äro således icke aktuella i dag.

Någon numerisk inmätning av gränspunkter har ej skett. I vissa fall har gränspunkter signalerats och således kunnat redovisas men i övrigt har inpassning skett enligt gällande lantmäterikartor. Någon kontroll om inlagda gränser överensstämmer med eventuell hävd har ej skett.

Planens huvudtankar

Med hänsyn till den framtida användningen av aktuellt område - en stor del av området är nämligen enligt generalplanen avsett för bostadsbebyggelse med egnahem - måste tåkten utformas på delvis annat sätt än inom det norr därom belägna området. Slutmålet efter avslutad grustäkt måste vara ett svagt sluttande markplan ner mot den nuvarande travbanevägen. En fördjupning skulle enligt stadens byggnadskontor medföra dräneringsproblem. Från en lutning av ca. 1:10 längst i väster skulle marken slutta relativt jämnt ner mot travbanevägen, ca 3 meters lutning på en sträcka av 400 meter. Detta innebär att åsen med befintlig väg succesivt schaktas

bort, likaså torde viss fyllning av gropar i tidigare täkter väster om skogsbilvägen bli erforderlig.

Ny skogsväg av enkel beskaffenhet kommer att anläggas väster om planområdet.

Undersökningar i samband med den tidigare grustäcksplanen visar att den nuvarande grundvattennivån ligger så lågt att någon risk ej finns för föroreningar genom uttag till föreslagna nivå, i och för sig kunde man gå betydligt djupare och sedan fylla med annat lämpligt material. Någon undersökning av markbeskaffenhet har ej skett, de erfarenheter som gjorts vid tidigare uttag talar dock för att huvudparten av åsen är exploateringsvärd.

Runt befintlig bebyggelse inom området rekommenderas uttag med största försiktighet. För att även i övrigt i mesta möjliga mån skydda mot insyn föreslås dels att området längs travbanevägen norr om befintlig bebyggelse lämnas i stort sett orört, dels att ett område i planens södra del, efter verkställt uttag, som bör ske fortast möjligt, planteras med skog i den utsträckning som erfordras för att erhålla skydd mot insyn. Området har å plankartan betecknats sp. Planteringen får anses som en naturvårdande åtgärd för företaget som helhet och bör därför bekostas av samtliga grusintressenter i proportion till deras båtnad.

De röda nivåkurvorna anger lutningen efter slutad täktverksamhet. Viss justering kan självfallet visa sig lämplig då stads- eller byggnadsplan skall upprättas.

Det har bedömts som önskvärt med ett orört landskapsavsnitt mellan nuvarande och gamla täktområdet, något som ej kunnat realiserats då viss täktverksamhet på Röbbäck 24:4 blivit aktuellt. Ägodelningsrätten har nämligen för förnyad prövning återförvisat en förrättning, där förrättningsmannen vägrat tillstånd till avstyckning för täktverksamhet av sagda skifte, sedan naturvårdsmyndigheten meddelat, att medel för ersättning av eventuell mistad takträtt ej kunde påräknas. Röbbäck 24:4 har uteslutits ur täktplanen, dels för att omfattningen av framtida täktverksamhet är oviss - upptagna provgropar visar att materialet delvis är av mindre god beskaffenhet - dels för att ägaren till Röbbäck 33:1 för närvarande icke vill härdeexploatera sin fastighet. Han medger dock uttag för att åstadkomma lämplig släntlutning. Det är uppenbart att ett riktigt och ekonomiskt utnyttjande av grustillgångarna inom området här liksom i norra planområdet förutsätter samarbete mellan intressenterna. I dagens läge är man beroende av frivillig samverkan men lagstiftning torde kunna väntas som i viss utsträckning reglerar dessa frågor om frivillig överenskommelse ej kan träffas. Det kan då bli aktuellt med en utvidgning av planen på sådant sätt att även Röbbäck 24:4 ingår.

Vägfrågor

Icke bara ur ekonomisk synpunkt är samarbete inom täktplanen nödvändigt, samordning krävs även för att på lämpligt sätt lösa vägfrågorna. Anslutningsvägar till allmänna vägen har redovisats där så befunnits lämpligt efter samråd med vägverket. Övergångsvis kan vid tillståndsprovning provisorisk utfart tänkas medgivas.

Inom planområdet förekommer vidare ett antal samfällda vägar. Vid de diskussioner som hittills förts önskar man ej sammanföra vägarna med angränsande fastigheter, byamännen önskar hellre gå in som delägare med den areal den samfällda marken upptar.

Som tidigare anförts avses skogsbilsvägen anläggas väster om planområdet så snart detta blir nödvändigt för rationell skogsskötsel. Denna väg avses göras mycket enkel och det förutsättes att mark för densamma i huvudsak upplåtes gratis.

Täktplanen skall utgöra underlag för länsstyrelsens tillståndsgivning vid fortsatt täktverksamhet, i vilket sammanhang även kommer att meddelas anvisningar om successiva åtgärder för uppsnygning, åtgärder för skydd mot grundvattenföroreningar o.dyl.

Vid planens upprättande har förutom med berörda markägare, samråd skett med olika statliga och kommunala myndigheter.

Umeå den 27.1.71

Björn Alquist
distriktslantmätare